

РОЗДІЛ 1

Перед очима смерті

Він побачив, ні, швидше відчув, що на нього дивиться пара зловісних очей. Зупинився, заляк, не міг поворухнутися. Ноги приросли до землі, думка шалено працювала. Піт виступив росою на чолі, та він не міг його змахнути. Стікав тоненькою цівочкою по брові, по щоці, застилав очі, лоскотав крильця носа, пробирався аждо язика — відчутний був солоний присмак.

«Що робити, що я повинен зараз...? Ні, тільки не це, не безглузда смерть! Мені ще стільки всього потрібно здійснити!»

Думки проносились у голові, мов блискавиці. І раптом зрозумів, як хочеться жити. Права рука майже непомітно лягла на рукоять меча.

«Тільки без різких рухів! Тільки б не промахнутись!» — промайнуло десь далеко в підсвідомості. Затамував подих...

Довжелезна барвисто-глянцева повзуча смерть наближалась до нього, піднявши вгору приплюснуту голову і лякаючи роздвоєним язиком. Це було чудовисько, якого він до сьогодні ще ніколи не бачив. Коли мореплавці йому розповідали про те, що таке існує і водиться в тутешніх землях, він не йняв віри. Не міг собі уявити. Думав, що це все вигадки оповідачів. І ось тепер сам зіткнувся з таким монстром.

Схвильовано шумів вітер у верховіттях зелених пишних крон, перекликаючись із шумом ріки і співом птахів, які, наче відчувши небезпеку, почали затихати. Білка, що хвилину тому перебігла через галявину, метнулась на дерево і тепер зверху спостерігала за високим хлопцем, одягненим доволі просто, хіба що в незвичних черевиках. Вони здавалися занадто дорогими порівняно з коричневими штанами і сірою шкіряною накидкою. Голова поголена, лиш русявий чуб, зв'язаний у хвіст, звисав по ліву сторону обличчя, прикриваючи собою вухо, в якому виблискувало золоте кільце. Гарно окреслені сірі очі пильно спостерігали за рухом зміюки: її тіло, здавалось, сягало до двадцяти ліктів довжиною, а, можливо, й більше — загалом воно здавалося таким довгим, майже на всю галявину. Його звивиста хвилястість загрозливо виблискувала. Зміюка пересмикалась, наближаючись до хлопця. Передня частина майже на зріст людини була піднята вгору. В першу мить він не одразу й помітив її: потвора похитувалась разом із гіллям дерев. Можна було подумати, що це стовбур одного з них. Якби не очі... Вони були найжахливішими: великі й круглі, не моргаючи, дивились на свою здобич. У ту невизначено коротку мить, коли відчув, що за ним спостерігає пара страхітливих зіниць, вирішив хутко заховатись за деревом. Виглянув зліва, — і чудовисько змінило напрямок руху. Виглянув справа, — і зміюка повернула туди ж, невинно наближаючись.

Здавалося, вона підступно складала план убивства. Та чи міг у її приплюснутій голові визрівати якийсь план? Смішно... Безглуздо... Але рептилія знала точно, куди треба вдарити, з якого боку нападати, щоб жертва була паралізована і безсила до спротиву. Скидалось на те, що живим випустити його звідси вона не збиралася. Від одного цього погляду ставало моторошно — і мурашки поповзли по всьому тілу. По обидва боки паші висіли товсті бридкі блискучі вуса, які за-

грозливо настовбурчилися. «Яку сома», — майнуло в голові... Звідки це чудовисько взялось? Адже за мить перед тим наче нікого на його шляху не було. Мов з-під землі виростало зне-нацька. Тут явно постало питання: хто кого? Він стояв посеред галявини і не міг зрушити з місця. Ніби приріс до землі. Перша думка була: тікай!!! Та одразу зрозумів, що це могло б коштувати йому життя. Від цієї... так просто не втечеш. При кожному пересмикуванні її тіло опинялось усе ближче і ближче. Тікати нікуди. Все одно наздожене. Тисячі думок свердлили мозок. А що думає вона? Та ні, нічого вона не думає — знає напевне, куди треба цілитись, щоб жертва впала замертво. Навіть дивиться вбивчо. І від того погляду він відчував, як кров застигає в його жилах, незважаючи на безстрашність та всі переможні битви, які довелося йому в житті пройти.

Білка також бачила зміюку, тільки чомусь для неї вона не була страшна і навіть не здавалася дивною, непомірно великою для цього споконвічного лісу. Тваринка теж перестала вовтузитись, завмерла, ніби приклеївшись до високого дерева, на яке вона за мить перед тим вибігла. Її пухнастий хвостик наче перетворився на гілку, а чорненькі розумні оченята, переводячи погляд, уважно спостерігали, що ж буде далі. Краєм ока хлопець це все помітив, зауваживши, що білка поводитьсь дуже мудро. Вона мовби показувала, що потрібно робити. І тут він завмер... Чудовисько зупинилося, ніби не знаючи, куди рухатись далі. Та раптом звірятко стрімко побігло вниз. Це було несподівано і відвернуло увагу чудовиська. Зміюка, керована інстинктами, змінила напрямок руху і поповзла в бік пухнастої тваринки. А та почала чистити собі хвіст, наче нічого їй не було. Видавалося, що вона виручає хлопця. Змія наближалась до дерева, на якому сиділа білка і привертала знову до себе її увагу.

Раптом хлопець почув шурхіт збоку, десь за деревами. Затамувавши подих, він повільно повернув голову праворуч,

не випускаючи з поля зору зміюку, яка, змінивши напрямок руху, наче забула і про білку, і про нього. З того боку був один із безлічі пагорбів, що траплялися тут дуже часто. На ньому переплелись два дивні покручені дерева і стриміли вихрасті гілки таких же чудернацьких кущів. Хтось заховався там. У ту мить, коли він поглядом прикипів до дерев, там промайнуло біляве довге волосся. Зміюка невмолимо наближалася...

«Дівчина! Там дівчина!» — різонула думка. Рука інстинктивно вихопила меч. Зміюка рвонулась до нього, відчувши рух. Він відскочив. І, поки вона підповзла ближче, встиг приготуватись. Вибрав зручну позу, сховавшись за сусідньою сосною. Кожного разу, як вона наближалася, він відскакував убік, ховаючись за черговим деревом, яке ставало його порятунком. Розмахування мечем ні до чого не приводило. В якусь мить зброя мало не випала у нього з рук — так стрімко напала рептилія. Ховаючись за широким деревом і не випускаючи її з поля зору, повільно підняв меч. Цього не могла бачити здорова зміюка. І саме тоді, як заносив його над головою, вона кинулась йому назустріч... Відскочив — і та зі всієї сили вгатилась у дерево, за яким він до того ховався. Завмер. Не дихав. Знав: поки немає руху, вона не нападе. Чудовисько готувалося до стрибка. Піт заливав очі, не давав зосередитись. Виглянув знову. Зміюка скочила в його бік, та хлопець спритно заховавсь за дерево, а рептилія зі всього розгону врізалась головою в стовбур. Завмер. Не рухався... але прекрасно розумів, що так довго це не триватиме. Колись вона його все-таки дістане. Потвора пересмикнулась, підтягуючи своє довжелезне тіло ближче до голови. Рухи монстра ставали все спритнішими і блискавичнішими. Та й витримувати її погляд далі не було сил. Голова інстинктивно похитувалась угорувниз, очі свердлили простір, придивляючись до здобичі. Зараз одне з двох: або він її, або вона його. Іншого не дано. Крапля поту зрадницьки сповзла з брови, прокотилася носом, лоско-

чучи його до нестерпності, і почала падати в траву. Хлопець зрозумів, що треба діяти негайно, інакше — кінець. У ту ж мить зміюка рвонулась до нього, обігнувши дерево і розкривши свою смердючу пащеку, яка опинилась за п'ядь від нього. Єдиним спасінням було скочити вбік, щоб відтяти їй голову. Крок управо — і він блискавично щосили рубонув мечем, намагаючись якомога точніше влучити, і майже скосив голову довжелезній рептилії, яка почала так звиватись, що мало не збила з ніг, раптово обхопивши його слизьким холодним тілом. Водночас у тій всій круговерті встиг помітити стрілу, що влучила у зміїне око. Голова ще трималась тіла в одному місці, розбризкуючи навколо темно-червону кров. Гепнула хлопця об дерево так, що в того іскри з очей посипались. Обвилася навколо нього в конвульсіях, аж кісточки захрустіли. Рятувало те, що обхопила його своїм тілом разом з деревом. Він дивом спромігся, поки ще одна рука була вільна і зміюка не вчепилася в нього мертвою хваткою, змахнути мечем і розчепірити її на дві половини, які ще звивалися, підстрибуючи і падаючи знову на землю. Якби вона обвила його ще й другим кільцем, цього б уже неможливо було зробити. Її м'язи виявились настільки міцними, немов зробленими із заліза. Коли б на самому початку він не зітнув їй голову, хтозна, чи вдалося б йому з нею впоратись.

Хлопець весь був заляпаний темно-червоною кров'ю монстра. Навіть не знав, звідки в нього взяли сили порубати її на шматки. Ноги ослабли і трусилися, напевне, більше з огиди, ніж зі страху. Голову відкинув зразу далеко, бо від батька чув, що старі люди розповідали, ніби вона може знову прирости. Тю, смішне, але хто ж його знає, можливо... Бо такої дивної істоти й справді ще ніколи не бачив. Та все ж — він це зробив!

Жах, що скоював залізними лещатами його серце, поволі минав. Оглянув результати битви. По всій галявині стрибали і виверталися шматки мертвої рептилії. Повитирав заюшений

кров'ю меч об траву та приперся до дерева спиною, щоб передихнути. Рукавом сорочки протер кров і піт, що застилав очі.

Шурхіт із-за дерев став сильнішим, і звідти виглянуло перелякане личко з неймовірно блакитними очима. Таких він ще не бачив, хоч скільки літ його ноги носять. Це були два озерця кольору літнього неба в безхмарну теплу погоду, обрамлені темними кільцями. Світле, майже біле волосся, мов сонце, світилося навколо ніжно витонченого овального обличчя з чудовими рожевими устами.

Довгі темні вії, кліпнувши, зупинились. Вона дивилася на нього захоплено і водночас перелякано. Це тривало якусь нескінченну мить... Хлопець був наче заворожений... Якщо б зараз небо впало, він, напевно, не здивувався б так, як зчудувався з тих очей. Це було наче видиво, яке пронизало його таким яскравим світлом, що все життя дотепер здалося йому несуттєвим і неважливим, не вартим уваги.

— Хто ти? — раптом почув він голос небесного створіння і побачив, як її тонкі білі, майже прозорі руки оповили одне з переплетених дерев. «А може, то якась лісова дівка? Мавка?» — мимохить подумав він. Її голос прозвучав так несподівано дзвінко в цих лісових нетрях, що хлопець мало не випустив меч. Дівчина говорила по-шведськи. «Ну хіба б могла мавка та й по-шведськи? Та ні... І зміюка, мабуть, не зважала б на мавку», — спало йому на думку...

— Ти могла загинути! Звідки ти тут узялась? Чия ти? — спитав зрозумілою їй мовою.

— Яке тобі діло, чия я? Я сама по собі! Ти ж також міг загинути, і ніхто ніколи б не дізнався, куди ти пропав, — випалила вона тонким голоском, визираючи з-за дерева. Розпущене довге волосся шовком осипалося із-за плеча...

— Ну, ти помиляєшся. Так просто я б не дозволив собі загинути, — усміхнувся хлопець і, опустивши вже очищений меч у піхви, ступив крок у напрямку до неї.

— Стій, де стояв! — пролунав голос, у якому відчувалися владні нотки. Мить, одна коротенька мить — і на нього дивилася стріла з напнутої тятиви лука.

— А-а-а-ха-ха-ха! — заливисто розсміявся він, виблискуючи білими, мов сніг, зубами.

— Чого ти? — спитала вона, покусуючи губу і стримуючи себе. Їй також хотілося усміхнутися. Та не могла піддатися спокусі, бо цей муж невідомо звідки прийшов і також невідомо, що йому тут потрібно. Вона ж не знає, але миттєво прониклася до нього повагою. А ще зрозуміла, що він не з її країв, бо хоч і говорить по-шведськи, та відчувався ледь помітний акцент.

— Ти мене хочеш узяти в полон? А-а-а-ха-ха-ха! Ще ніколи зі мною не траплялася така пригода! А-а-а-ха-ха-ха!

— Зараз повільно витягни меч, поклади його на траву і ногою штовхни вперед, до мене! Зрозумів? — грізно мовила дівчина.

— Ого! А можна мені дізнатися, з ким маю справу? — все ще сміючись, запитав хлопець. Його це справді розвеселило, бо після такого двобою дівчисько здавалось йому пташкою порівняно зі зміюкою. Та й все нервове напруження почало саме зараз вивільнятися назовні.

— Поки що ні! Виконуй те, що я сказала! — крикнула несподівано незнайомка. Дівчина не могла зізнатись, бо не уявляла, як би цей зайда вчинив, коли б довідався, хто вона. Незнайомець змушений був підкоритися. Повільно витягнувши меч, поклав його на траву, краєм ока спостерігаючи за нею.

— А може... — почав він.

— Ні, нічого не «може», зараз просто мовчи і виконуй те, що я наказала, — владно мовила, як відрізала.

— Добре, добре, мовчу, — відповів, досі усміхаючись. Підняв на рівні грудей руки долонями до дівчини, щоб дати зрозуміти їй, що підкоряється.

— А тепер візьми свій ніж і так само по траві штовхни до мене! — Він уже навіть нічого не казав, просто робив. Зняв з пояса піхви разом з ножем і кинув у той самий бік.

— І ще оцей, що в твоєму черевіку, — показала на ліву ногу хлопця. І справді, там був схований ще один про всякий випадок. Звідки ця дівчина могла знати?

Коли меч і ножі опинилися біля пагорбка, вона спритно зіскочила вниз, на ходу заправляючи стрілу в заплічну сумку, і перевісила лук через плече. При цьому ні на мить не відводила погляду від хлопця. Ножі дівчина причепила до свого пояса. А тоді, схопивши меч, махнула ним декілька разів у різні боки, водночас підкидуючи високо в повітрі й умудряючись вправно впіймати. Хоча, здавалось, він був для неї надто великим. Цим незнайомка дала зрозуміти, що жартувати з нею не можна, що спритності має не менше, ніж будь-який муж. Аж дивно... Скільки сили мало оте худеньке дівча, одягнене, як хлопчисько, в широкі сірі штани і туніку коричневого кольору з довгими рукавами, що приховувала від очей принади дівочої фігури.

— А зараз підними руки вгору і склади долоні разом!

Що тут можна було вдіяти? Нічого. Кляте дівчисько взяло над ним гору. Хлопець стояв, мов зачарований, та не міг відвести від неї погляду. Тоді здійняв руки, почув, як у повітрі щось засвистіло і вхопило їх у зашморг. Тепер він справді полонений. І це за крок до мети? Зараз уже не до сміху. Як же ж бути? Чи має право себе видати? Не має! Інакше все пропало! Чомусь він знав, був упевнений, що все минеться. Принаймні, мав надію.

...Дівчина була зростом лише трохи нижчою за нього. Вправні рухи, чисто юнацькі манери, впевнений погляд блакитних очей, темні брови і вії, тоненька талія, довге, нижче спини волосся, струнка постава і довгі, витончені ноги у хлопчачих штанах вабили погляд. Туніка з коричневої за-

мші прикривала верхню частину тіла, та від стороннього ока неможливо було схвати клубочки грудей, що виступали невеличкими пагорбками у двох, точно визначених для них місцях. Красуня мала доглянутий вигляд, а це означало, що вона із заможної родини.

Весь цей час неподалік, за широким листям, стояло дивне створіння, яке ніхто так і не помітив, тому що воно майже злилося з тим деревом, за котрим заховалося, і з мохом, що покривав тут усе навкруги. Шматки різноманітних звіриних шкур упереміш зі шматками темного полотна звисали з його тіла аж до землі, прикриваючи голі ноги, взуті в шкіряні постоли. Воно стояло нерухомо, наче вкопане в землю. Попелясте волосся, скручене в багато космиків, вибивалося з-під сіро-зеленого ковпака. Усміхнені мудрі очі уважно стежили за кожним рухом хлопця і дівчини. Обличчя було мов посічене багатьма тоненькими зеленими і чорними лініями, що особливо виділялися навколо очей, наче промінці сонця. І тому воно нічим не вирізнялося на фоні барв лісу. Задоволений вираз не сходив з його лиця. Дивне створіння ледь чутно шепотіло якісь заклинання: то заплющувало свої зацікавлені очі, то знову їх розплющувало, ніби намагаючись переконатись, чи все йде за планом. Воно пильніше вдивлялося в обличчя хлопця, аніж дівчини. І видно було: те, що бачить, йому подобається... Ця істота повсюди стежила за красунею, хоч де б та не була. А дівчина й не здогадувалася, що це чудернацьке створіння слідує за нею...

...Тепер хлопець, як кінь на прив'язі, повинен іти за незнайомкою, не маючи навіть права і слова вимовити. Але він уже настільки втопився від усіх подій, котрі останнім часом відбувалися навколо нього, що вже й не мав сили чинити спротив. Можливо, ця дівчина й приведе його туди, куди недавно прямував.